

Katedra Blízkého východu

**Oponentský posudek na diplomovou práci Jakuba Trokana s názvem „Patriotism
in poetry of Ṣalāḥ Ġāḥīn“**

V této anglicky psané diplomové práci se její autor Jakub Trokan primárně zaměřil na vybraná vlastenecká témata v básních egyptského literáta Ṣalāḥa Ġāḥīna (1930-1986), jenž tvořil svou poezii v hovorovém jazyce (egyptském/káhirském dialektu arabštiny). Poezie v hovorovém jazyce má v arabské lidové kultuře dlouhou tradici. Lze konstatovat, že existovala po celá staletí paralelně s poezií ve vysokém jazykovém stylu (v klasické/moderní spisovné arabštině). Mimo poezii lidovou/folklórní, existuje řada autorů, jež si zvolili pro svou poetickou tvorbu právě takovouto jazykovou formu. Právě v Egyptě je možné sledovat obecně výraznější prosazování hovorového jazyka v literární tvorbě, jak v poezii (a písňových textech), tak v dialogických pasážích prozaických žánrů. Pokud jde o oblast dramatické tvorby, tak ta bývá obecně nejvíce ze všech literárních druhů spojena s hovorovým jazykem, a to nejen v Egyptě. Vedle Ṣalāḥa Ġāḥīna zanechali výraznou stopu v moderní egyptské básnické tvorbě v hovorovém jazyce např. Bajram at-Tūnisī (1893-1961), Fuʿād Ḥaddād (1927-1985), Aḥmad Fuʿād Nigm (Naḡm) (1929-2013), ale i další autoři.

V úvodu (1. Introduction, s. 7-9) diplomant krátce představuje téma práce. Dále zmiňuje určité obtíže, kterým badatel zaměřující se na literaturu v hovorovém jazyce musí čelit; hovorová literatura stojí obvykle mimo kánon literatury, a bývá proto jen v omezené míře předmětem literárněvědného bádání. Následující kapitola (2. Ṣalāḥ Ġāḥīn, s. 10-19) je věnována biografii sledovaného autora, který je nám představen také jako novinář, karikaturista, dramatik/scénárista, filmař, básník egyptského lidu (všech sociálních vrstev a úrovní vzdělanosti), básník revoluce éry prezidenta Ġamāla ʿAbd an-Nāṣira a básník patriot, jenž napsal text k písni *Wa-llāḥ zamān, jā silāḥī* (Už je to tak dlouho, zbrani má), která byla v letech 1960-79 egyptskou státní hymnou. V další kapitole (3. Literary context, s. 20-27) diplomant zasazuje tvorbu Ṣalāḥa Ġāḥīna do širšího kontextu básnické tvorby v Egyptě se zvláštním ohledem k vývoji poezie v hovorovém jazyce a jejímu nepřijetí do kánonu tzv. vysoké literatury. Právě jazyková forma představuje zjevnou překážku k tomu, aby obstála vůči přísným estetickým kritériím, jež jsou na „vysokou literaturu“ uplatňována. Pokud jde o obsahovou stránku, tak v tomto ohledu, jak ostatně vyplývá z diplomantovy diskuse v této kapitole, poetická tvorba v hovorové arabštině v porovnání s tou ve spisovném jazyce obstát může. V kapitole následující (4. Historical context, s. 28-31) autor podává stručný popis vybraných historických událostí, zřejmých mezníků v moderní historii Egypta, jež se výrazně promítly do básnickovy tvorby (především konečná dekolonizace Egypta a odsun Britů v roce 1956, znárodnění Suezského průplavu a následná trojstranná izraelsko-britsko-francouzská agrese vůči Egyptu) a které jsou mimo jiné tématem básní analyzovaných v této diplomové práci. V poslední, analytické kapitole (5. Interpretations, s. 32-68), jež je

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra Blízkého východu

hlavním přínosem předložené práce, diplomant analyzuje vybrané básně (uvedené v arabském originále s anglickým překladem) a předkládá svou vlastní interpretaci. Práci uzavírá krátký závěr (6. Conclusions, 69-70), jenž shrnuje nejvýznamnější témata práce, a bibliografie (7. Bibliography, 71-76).

Musím konstatovat, že zvolené téma práce považuji za velmi zajímavé a přínosné. Básnická a potenciálně jakákoli literární tvorba v hovorovém jazyce si teprve získává pozornost badatelů. Důležitým faktorem, který klade tuto literaturu do pomyslné druhořadé kategorie, je prestiž spisovného jazyka oproti jazyku hovorovému. Právě vysoký jazykový styl totiž představuje zásadní zdroj sepjetí Egyptanů (a Arabů obecně) s mnohasetletou arabsko-islámskou kulturní tradicí.

Pokud jde o strukturu práce, tak ta je přehledně koncipována, diplomant využíval jak arabské zdroje, tak zdroje v západních jazycích. Za velmi zdařilé lze hodnotit i jeho vlastní anglické překlady některých analyzovaných básní (U některých byl oproti tomu v práci využit již existující anglický překlad).

K předložené práci bych si také dovolil vyslovit několik kritický poznámek a připomínek, jež jsou převážně formálního charakteru:

- Práce obsahuje velké množství překlepů a prohřešků proti běžnému úzu v oblasti používání interpunkce (např. opakované vynechání mezery mezi tečkou po číslici a následujícím slovem).
- V poznámkovém aparátu pod čarou by bylo namísto opakování téhož autora, nebo díla vhodné použít obvyklé výrazy *idem*, respektive *ibidem*.
- Oceňuji volbu angličtiny jakožto jazyka práce. Značná část práce ovšem, podle mého názoru, obsahuje velké množství prohřešků proti anglické gramatice (použití členu, pl. vs. sg. a shoda podmětu se slovesem, nevhodná vazba s použitím infinitivu nebo naopak gerundia apod.). Řada pasáží, zejména v první polovině práce, je formulačně nedotažených a zasloužily by si důkladnější péči při revizi a konečné editaci textu. Některé takovéto formulace pak kladou zvýšené nároky na čtenářovo pochopení.
- V závěru práce bych očekával, že bude více prostoru věnováno syntéze týkající se motivů vlastenectví, které byly analyzovány v hlavní, analytické části (5. kap). Takováto syntéza by, podlé mého názoru, závěr a vlastně celý text více ucelila. Doporučuji takovéto shrnutí přednést v rámci obhajoby práce.
- Bibliografii by bylo vhodné strukturovat tak, jak je to obvyklé (prameny: zejména dílo Šalāḥa Ġāhīna; sekundární literatura a případně také oddíl čistě internetových zdrojů). V dané podobě je tato sekce nepřehledná. Ve formě některých bibliografických záznamů se navíc projevují určité inkonzistence (jak v bibliografii, tak v poznámkovém aparátu).
- Zvolená transkripce arabštiny je až na několik málo případů v pořádku. Dovolil bych si jen poopravit následující:

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra Blízkého východu

- *Mawsū‘at al-ši‘r al-‘arabī*, namísto *Mawsū‘a*... (bibliografie, s. 75 a dále ve všech poznámkách odkazujících na tuto položku)
- *Kilmit salām*, namísto *Kalima salām* (s. 36 a 43)

Závěrem mi nezbývá než konstatovat, že i přes výše uvedené nedostatky podle mého názoru splňuje diplomová práce **Jakuba Trokana** jak formální, tak obsahové požadavky kladené na vypracování diplomové práce, a proto ji **doporučuji k obhajobě**. Předběžně práci navrhuji klasifikovat stupněm **dobře** s tím, že o případném udělení lepší známky rozhodne komise na základě průběhu obhajoby.

V Praze dne 7. 6. 2021

PhDr. Viktor Bielický, Ph.D.